

ANTTI HALONEN, ILTALEHTI

Antti Heikkilä syyllistyi kunnianloukkaukseen – jätettiin tuomitsematta rangaistukseen

— RISTO K. JÄRVINEN JA JUHA LEINIVAARA —

Käräjäoikeus katsoi, että Heikkilän rikokseen liittyy erityisiä syitä, joiden perusteella se on rinnastettava anteeksiannettavaan tekoon.

BLOGIKIRJOITUKSESSAAN ”Temppu ja miten se tehtiin” joulukuussa 2018 Antti Heikkilä maalitti viisi hänen kirjaansa ”Lääkkeen elämä” kriittisesti suhtautunutta henkilöä: ”Aluksi esittelen tiimin eli tämän tempun keskeiset henkilöt ja osoitteet, mistä heidät netissä löytää.” Henkilöt olivat Olli Haataja, Vladimir Heiskanen, Juhani Knuuti, Juha Leinivaara ja Altti Rannikko. Heikkilän tavoitteena selvästikin oli usuttaa ihmiset sosiaalisessa mediassa näiden henkilöiden kimppuun.

Samassa kirjoituksessa Heikkilä kertoi, että Altti Rannikko aloitti jo vuosia sitten hänen häirintänsä ilman mitään syytä. ”Hänestä kehkeytyi Heiskasen kanssa to-

dellinen stalker, joka on pieteetillä seurannut ja analysoinut kaikkea, mitä vaimoni Maarit ja minä teemme. Hän käytti työnantajansa koneita kiusaamiseen. Saimme hänet kiinni ja sovimme asian työnantajan kanssa. Teimme siinä virheen. Asia olisi pitänyt antaa heti poliisille, mutta tuohon aikaan emme ymmärtäneet, miten näissä asioissa tulisi toimia. Rannikko raivoaa edelleen, ei omilla sivuillaan vaan FB:n Terveystyhymät-ryhmässä, mistä olen saanut jopa murhauhkauksia.”

Kirjansa kritiikeistä suivaantunut Heikkilä teki rikosilmoituksen kunnianloukkauksesta Juhani Knuutia vastaan, vaikka Knuuti oli ainoastaan kommentoinut Heikkilän kirjasta löydettyjä lukemattomia asiavirheitä.

Helmikuussa syyttäjä totesikin, ettei kunnianloukkauksesta ole näyttöä.

Jo vuonna 2013 Heikkilä ja hänen vaimonsa Maarit tekivät rikosilmoituksen Altti Rannikosta, joka vastasi syytöksiin, ettei ole käyttänyt työnantajansa koneita eikä myöskään ole kiusannut Heikkilöitä, vaan kritisoinut heidän toimintatapojaan, mm. ihmisten haukkumista. Rannikon mukaan Heikkilät eivät saaneet häntä mistään syyttämästään teosta kiinni, mutta soittelivat silti hänen esimiehelleen ja lähettivät sähköpostia, jossa esittivät Rannikosta erilaisia valheita. ”Sovin pomoni kanssa, etten enää kritisoi Antti Heikkilää, jotta kohtaamani häiriköinti loppuisi.”

Heikkilöiden rikosilmoitus ei edennyt syyttäjälle asti.

HEIKKILÄ ESITTÄNYT VALHEELLISIA VIHJAUKSIA

KULUVAN VUODEN huhtikuussa Altti Rannikko päätti vuorostaan tehdä rikosilmoituksen Antti Heikkilää vastaan. Tällä kertaa asia eteni oikeuteen. Asiaa käsiteltiin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa Espoossa 28. elokuuta. Syyttäjä Tarmo Virtasen rangaistusvaatimuksen mukaan Heikkilä on esittänyt Rannikosta valheellisen tiedon tai vihjauksen siten, että teko on ollut omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä loukatulle taikka häneen kohdistuvaa halveksuntaa taikka muuten halventanut tätä.

”Heikkilä on julkaissut Facebook-sivullaan, jolla on yhteensä yli 31 000 seuraajaa, linkin kirjoittamaansa blogitekstiin, johon hän on liittänyt Rannikon kuvan sekä kertonut hänen nimensä, koulutuksen ja asuinpaikan ja kirjoittanut tekstin, jossa hän viittaa Rannikon olevan muun muassa trolli, kiusaaja, häirikkö ja stalkkeri. Muut käyttäjät ovat kirjoittaneet Facebook-julkaisuun ainakin 108 kommenttia, jakaneet sen 91 kertaa ja reagoineet siihen 619 kertaa. Lisäksi Heikkilä on väittänyt Rannikon trollanneen häntä työnantajansa tietokoneita käyttäen kiinnijäämiseensä saakka.”

Altti Rannikko vaati, että Heikkilä korvaa hänelle kärsimyksestä 3000 euroa. Lisäksi Rannikko vaati, että Heikkilä poistaa häntä koskevat kirjoituksensa Facebook-sivuiltaan (23.10.2018) ja blogistaan (20.12.2018). Heikkilä kiisti syytteen ja vaati, että asianomistajan korvausvaatimus sekä vaatimus todistelukustannusten korvaamisesta hylätään. Heikkilän mukaan hän ei ollut julkaissut kirjoituksiaan halventamistarkoituksessa. Hänen Rannikosta kirjoittamansa asiat olivat pitäneet paikkansa, eikä hänen tekonsa ollut tahallinen. Asianomistajan vaatimukselle Facebook-kirjoitusten poistamiseen ei Heikkilän avustajan lakimies Kari Uotin mukaan ollut perustetta, eli vaatimus on hylättävä.

Elokuun alussa Yle uutisoi Heikkilän saamasta syytteen. Ennen uutisjutun ilmestymistä Heikkilä julkaisi Facebook-seuraajilleen häneen yhteyttä ottaneen YLE:n toimittajan Markus Mäen nimen, sähköpostin ja puhelinnumeron. Päivityksen kommenttiosioon tuli kommentteja, joissa mm. kehoitettiin ”pommittamaan toimittajan kännykkä tukkoon”. Heikkilä reagoi kommentteihin tykkäyksin, eli siis kannusti lukijoitaan toimittajan häirintään.

HITLER-VIDEO JA SYKKIVÄ PENIS

HEIKKILÄN PUOLUSTUS muodostui pääosin hyökkäyksestä Rannikkoa kohtaan. Uoti kuvaili Rannikkoa ”patologiseksi kiusaajaksi”, joka on vainonnut Heikkilää jo 15 vuoden ajan. Uotin mukaan Rannikko on 2000-luvun alussa yleisillä keskustelupalstoilla (Iltalehti ja Suomi24) parjannut Heikkilää toistuvasti ja masinoinut häneen kohdistuvaa lokakampanjaa. Myöhemmin Rannikko on siirtänyt toimintansa blogiinsa ”Altilla on asiaa”.

Vuonna 2011 Rannikko vertasi Heikkilää Hitleriin YouTube-videolla, jota on katsottu yli 19 000 kertaa. Kyseessä on Perikato-elokuvaan tehty meemi, jossa Hitlerin raivokohtaukseen tehdään vaihtoehtoiset tekstitykset, jotka sopivat johonkin ajankohtaiseen aiheeseen.

Syytetty Antti Heikkilä (vas.) oli palkannut avustajakseen lakimies Jussi Uotin. Asianomistaja Altti Rannikolla (oik.) ei ollut oikeusavustajaa.

Rannikko oli tekstittänyt version, jossa Heikkilä kuulee, että karppaus on mennyt pois muodista.

Vuonna 2012 Rannikon toiminta muuttui puolustuksen mukaan aggressiivisemmaksi. Todistamaan kutsutun Heikkilän vaimon Maaritin mukaan Rannikko ryhtyi seuraamaan häntä kadulla ja lisäksi ahdisteli häntä tuijottelemalla. Rannikko lähetti hänelle kymmeniä sähköposteja, joissa oli mm. kuvia ja videoita ”uimapukumiehestä” sekä video, jossa ”sykkivä penis ejakuloi”. Näistä sähköpostiviesteistä ei oikeudessa esitelty todistusaineistoa.

Oikeussalissa oli paikalla Iltalehden toimittaja Antti Halonen. Hänen tapauksesta kirjoittama uutinen sai poikkeuksellisen erikoisen otsikon: ”Kohulääkäri Antti Heikkilän käräjistä käsittämätön näytelmä – puolustuksen aseina Hitler-video ja ’sykkivä penis’.”

OIKEUS: HEIKKILÄN VÄITTEIDEN AINOA TARKOITUS OLI HALVENTAA RANNIKKOA

TUOMIO ANNETTIIN kansliapäätöksensä 10. syyskuuta. Tuomion perusteluissa kärjäoikeus toteaa, että Antti Heikkilä on kirjoittanut muun muassa Lääkkeetön elämä -kirjan ja tuonut julkisuudessa esiin ruokavalioon perustuvia vaihtoehtoja sairauksien hoitamiseksi. Heikkilän esittämät väitteet ovat olleet kiistanalaisia ja muiden ohella Altti Rannikko on esittänyt kritiikkiä Heikkilän ajatuksia kohtaan internetin julkisilla keskustelupalstoilla.

”Riidatonta asiassa on, että Heikkilä on julkaissut Facebook-sivullaan linkin kirjoittamaansa blogiin, jossa kerrotaan Rannikon olevan trolli, kiusaaja, häirikkö ja stalkkeri sekä muut teonkuvauksesta ilmenevät väitteet. Näin ollen asiassa on ratkaistava, ovatko Heikkilän Rannikosta esittämät väitteet valheellisia tai ylipäänsä todennettavissa olevia. Joka tapauksessa on arvioitava, onko Heikkilä väitteillään muuten halventanut Rannikkoa.”

Kärjäoikeus totesi, että Heikkilän Rannikosta esittämät väitteet ovat tavanomaisia internetissä käytävillä keskusteluilla. Ne kertovat lähinnä esittäjänsä käsityksen vastapuolen toiminnasta ja sen motiiveista. Väittäessään Rannikkoa trolliksi Heikkilä on ilmaissut

Altti Rannikko ja Skepsiksen hallituksen jäsen Mikko Ville Valjento ennen kärjäoikeuden istuntoa 27. elokuuta. Valjento raportoi oikeustalon tapahtumista liveinä Facebook-ryhmässä "Terveystyhymät".

käsityksensä, etteivät Rannikon tavoitteet keskustelussa ole olleet vilpittömiä ja että Rannikon ainoa tavoite on ollut provosoida muita keskustelijoita. On selvää, että Heikkilä on pitänyt tällaista toimintaa myös kiusallisena sekä häiritseväenä ja hän on syyttänyt Rannikkoa kiusaajaksi ja häiriköksi. Heikkilän väitteet ovat siten pääasiassa koskeneet Rannikon subjektiivisia motiiveja keskustelun suhteen eikä Rannikon tarkoituksien tai vilpittömyyden objektiivinen arvioiminen jälkikäteen ole mielekästä.

Yhteenvedona kärjäoikeus totesi, etteivät Heikkilän Rannikkoa koskevat väitteet ole sellaisia, joiden totuudenmukaisuudesta olisi mielekästä puhua tai niiden totuudellisuus voitaisiin objektiivisesti ratkaista. Tästä syystä Heikkilän väitteiden valheellisuutta ei ole aihetta enemmälti arvioida. Edellä todettuun nähden asiassa ei ole merkitystä senkään väitteen totuudenmukaisuudella, että Rannikko olisi käyttänyt toimintaansa työnantajansa tietokonetta. Näin ollen asiassa on arvioitava yksinomaan sitä, onko Heikkilä väitteillään muuten halventanut Rannikkoa.

Heikkilän mielestä Rannikon huumorimielellä tekemä Hitler-video on vastenmielinen ja häpäisevä.

”Heikkilän Rannikkoon liittämät väitteet ovat olleet sävyltään negatiivisia ja esittävät Rannikon toiminnan olevan pelkästään moitittavaa ja vilpillistä. Heikkilä antaa väitteillään ymmärtää olevansa Rannikon vääryyksien kohde ja Rannikon toiminnan uhri. Näillä väitteillä ei käräjäoikeuden mukaan ole katsottava olevan muuta tarkoitusta kuin halventaa Rannikkoa. Loukkaustarkoituksen puolesta puhuu myös se, että esittäessään Rannikkoa koskevat väitteensä Heikkilä on julkaissut ne huomattavan laajalle henkilöpiirille. Heikkilän on tullut käsittää väitteidensä halventava luonne ja hän on siten toiminut tahallisesti väitteet esittäessään.”

Näillä perusteilla käräjäoikeus katsoi, että Heikkilä on syyllistynyt siihen kunnianloukkaukseen, josta syyttäjä on vaatinut hänelle rangaistusta.

LOUKKAUKSIIN VASTATTU LOUKKAUKSILLA

KÄRÄJÄOIKEUDEN MUKAAN Heikkilän esittämät väitteet ovat olleet loukkauksina suhteellisen laimeita ja niiden halventava merkitys on jäänyt vähäiseksi. Heikkilä on sulkenut väitteidensä ulkopuolelle kunnianloukkausrikoksille tyypillisemmät ja myös selvästi loukkaavammat ilmaisut. Heikkilä on lisäksi vedonnut siihen, että hän on pitänyt väitteitään tosina.

Käräjäoikeus totesi, että riippumatta Heikkilän subjektiivisesta käsityksestä asian suhteen, hänen väitteensä ovat joka tapauksessa koskeneet pelkästään hänen Rannikon kanssa julkisuudessa käymäänsä keskustelua sekä erityisesti tapaa, jolla hän on kokenut Rannikon käyneen keskustelua. Heikkilä ei ole pyrkinyt laajentamaan väitteitään tämän aiheen ulkopuolelle, eikä hän ole kohdistanut väitteitään laajemmin Rannikon henkilöön. Nämä seikat vähentävät Heikkilän menettelyn moitittavuutta. Sitä vastoin Heikkilän menettelyn moitittavuutta lisää se, että hän on esittänyt väitteensä alustoilla, joilla hänellä on kymmeniä tuhansia seuraajia, ja väitteet ovat Heikkilän tietten levinneet huomattavan laajalle henkilöpiirille.

Heikkilän ja Rannikon kertomukset sekä kirjalliset todisteet osoittavat käräjäoikeuden mukaan, että he ovat olleet poleemisissa väleissä jo vuodesta 2010 alkaen. Heidän kertomustensa perusteella on pääteltävissä, että kummatkin ovat vastavuoroisesti osallistuneet toiseen kohdistettuun keskusteluun sekä ryhtyneet muuhun vastapuoleen kohdistettuun toimintaan.

Heikkilä on muun muassa ottanut yhteyttä Rannikon työnantajaan ja Rannikko on tehnyt ja julkaissut niin sanotun Hitler-videon Heikkilästä. Videon perusteella on selvää, että Rannikko on suhtautunut Heikkilään pilkallisesti ja pyrkinyt häpäisemään tätä. Heikkilän ja Rannikon riita on jatkunut huomattavan pitkään ja sitä on käyty eri alustoilla ja eri tavoilla.

Johtopäätöksensä käräjäoikeus totesi, että käsillä on tilanne, jossa asiaan osalliset ovat jo vuosien ajan vastanneet kokemiinsa loukkauksiin uusilla loukkauksilla, eikä kumpaakaan voida tässä vaiheessa osoittaa yksin syylliseksi siihen, että halventavia lausumia on alettu esittää. Rangaistusta määrättäessä Heikkilän me-

nettelyä on arvioitava tätä taustaa vasten. On selvää, että Rannikon oma toiminta on oleellisesti vaikuttanut Heikkilän tekoon.

Näillä perusteilla käräjäoikeus katsoi, että Heikkilän rikokseen liittyy erityisiä syitä, joiden perusteella se on anteeksiannettavaan tekoon rinnastettava. Tämän takia sekä ottaen huomioon aiemmin mainitut Heikkilän menettelyn moitittavuutta vähentävät seikat, Heikkilä on jätettävä rangaistukseen tuomitsematta.

Edellä todetuin tavoin Rannikon myötävaikutus Heikkilän tekoon sekä sen johdosta Rannikon kärsimään loukkaukseen on ollut huomattava. Samoin kuin rangaistusta määrättäessä myötävaikutus on otettava huomioon vahingonkorvausta arvioitaessa. Tällä perusteella vahingonkorvausta on soviteltava, ja Rannikon myötävaikutukseen nähden käräjäoikeus katsoi, että vahingonkorvauksen määrääminen johtaisi Heikkilän kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen. Heikkilää ei siten ole veloitettava maksamaan Rannikolle korvausta. Käräjäoikeus hylkäsi myös verkkoviestin poistamista ja hävittämistä koskevan vaatimuksen.

HEIKKILÄN PUOLUSTUS PELKKÄÄ VALEHTELUA

OIKUDENKÄYNNIN jälkeen Altti Rannikko kirjoitti Facebookin Terveystyhymät-ryhmään:

”Antti Heikkilä on Facebook-sivullaan ja blogissaan kirjoittanut, että olen häirikkö, trolli ja vainoaja ja käyttänyt kiusaamiseen työnantajani koneita. Puolustuksessaan hän yritti todistaa, että tämä on totta. Kuten nuo väitteet, niin koko Heikkilän puolustus oli pelkkää valehtelua.

Heikkilä väitti, että olen kiusannut häntä jo 15 vuotta. Todellisuudessa olen ensimmäisen kerran kuullut Antti Heikkilän nimen vuonna 2010. Heikkilä väitti, että olen käyttänyt kiusaamiseen Invalidiliiton koneita. En ole koskaan ollut töissä Invalidiliitossa.

Heikkilän vaimo Maarit väitti todistuspuheenvuorossaan, että olen häiriköinyt heidän some-yhteisössään Dojolaisissa. En ole ikinä ollut heidän some-yhteisössään. Heikkilän vaimo väitti, että olen seurannut häntä kadulla ja kuljeksिनut heidän kirjakustantamonsa ulkopuolella. Ennen oikeusistuntoa en ollut koskaan nähnyt Heikkilää tai hänen vaimoaan kasvotusten, enkä edes tiedä, missä heidän kustantamonsa sijaitsee. Heikkilän vaimo myös väitti, että olen lähettänyt hänelle sähköpostia ja mm. peniksen kuvia. En ole koskaan lähettänyt hänelle sähköpostia tai ollut millään tavalla yhteydessä häneen.

Heikkilä väitti, että Facebookin keskusteluryhmässä Terveystyhymät on ollut häneen kohdistuvia murhauksia. Mitään näyttöä tästä ei ollut. Heikkilä koki loukkaavana sen, kun olen kirjoittanut kyseisessä ryhmässä, että hänen toimintansa ei ole aina terveellä pohjalla. Tästä olen pahoillani.”

Rannikko kertoo tehneensä rikosilmoituksen Heikkilän vaimon Maaritin todistuksesta, syynä törkeä kunnianloukkaus ja oikeudessa valehtelu. Nyt hän harkitse ilmoituksen pois vetämistä, koska ei jaksa painia vuodesta toiseen samojen ihmisten kanssa.